

۱- چه عاملی نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی داشت؟ خلافت عباسیان پس از یک قرن ضعیف شدند. از این رو شرایط مناسبی برای تشکیل سلسله های ایرانی به وجود آمد. (این سلسله ها نقش و سهم زیادی در رونق و شکوفایی تمدن ایرانی - اسلامی داشت).

۲- مهم ترین سلسله های ایرانی که در فاصله ی قرن های سوم تا پنجم هجری بر بخش ه ایی از ایران حکومت می کردند چه نام داشتند؟ طاهریان - صفاریان - علویان - سامانیان - آل پویه

۳- رابطه سلسله های طاهریان و سامانیان با خلفای عباسی چگونه بود؟ (این سلسله ها با فرمان خلفای عباسی به قدرت رسیدند و با تأیید آنها به حکومت خود ادامه دادند. (این دو سلسله روابطی دوستانه با خلافت عباسیان برقرار کردند و امیران این سلسله ها معمولاً نسبت به خلفا اظهار وفاداری و فرمانبرداری می کردند. البته طاهریان و سامانیان در اداره امور قلمرو خود مستقل بودند و اجازه نمی دادند نمایندگان خلیفه در امور داخلی آنان دخالت کنند).

۳- بنیانگذار کدام سلسله ها بدون اجازه خلفای عباسی حکومت خود را بر پا کردند؟ صفاریان - علویان طبرستان - آل پویه

۴- روابط صفاریان با خلفای عباسی چگونه بود؟ و اقدامات یعقوب لیث را بنویسید؟ روابط صفاریان با خلافت عباسی، خصمانه بود یعقوب لیث صفاری علاوه بر آنکه حکومت طاهریان را برانداخت، به عراق لشکر کشی کرد و قصد داشت بغداد را تصرف کند، اما از سپاه خلیفه شکست خورد. او در فکر چیران این شکست بود اما بیماری و مرگ فرصت جنگی دیگر را با خلیفه به وی نداد.

۵- چرا خُلفای عباسی دشمن علویان طبرستان بودند؟ زیرا علویان پیرو مذهب شیعه بودند و حکومت عباسیان را به رسمیت نمی شناختند و از آنان اطاعت نمی کردند.

۶- رابطه سلسله آل بویه با عباسیان چگونه بود؟ رابطه سلسله آل بویه با عباسیان به گونه ای دیگر بود. چون آل بویه بغداد را تصرف کردند و خلفای عباسی را تحت نفوذ و سلطه ی خود گرفتند.

۷- آل بویه پیرو چه مذهبی بودند و در دوران حکومت آنها چه چیز مورد توجه قرار گرفت؟ آل بویه پیرو مذهب شیعه بودند. در دوران حکومت آنها معارف و فرهنگ شیعه در ایران مورد توجه قرار گرفت و گسترش یافت.

۸- به دستور فرمانروایان آل بویه چه کارهایی انجام شد؟ به دستور فرمانروایان آل بویه به خصوص عضدالدوله که مشهورترین فرمانروای آل بویه بود، حرم مطهر امامان در نجف، کرپلا و کاظمین بازسازی شد و مراسم روز عید غدیر و مجالس سوگواری امام حسین (ع) با شکوه برگزار شد.

۹- ایرانیان مسلمان در تأسیس و گسترش کدام علوم پیشگام بودند؟ معارف اسلامی، علوم انسانی، هنر و ادبیات.

۱۰- اقدامات مهم علمی و فرهنگی ایرانیان در قرون نخست هجری چه بود؟ ۱- تدوین کتابها در رشته معارف اسلامی ۲- درخشش دانشمندان مسلمان ایرانی در رشته های مختلف ۳- تدوین قواعد صرف و نحو و دستور زبانی و ادبیات عربی ۴- انتقال بخشی از میراث ادبی و تاریخی ایران باستان به جامعه اسلامی بود.

۱۱- کدام سلسله های ایرانی نقش چشمگیری در رونق و شکوفایی فرهنگ و تمدن ایرانی - اسلامی داشتند؟ چرا؟ سلسله های ایرانی به خصوص سامانیان و آل بویه - زیرا پیشتر فرمانروایان این سلسله ها به علم و ادب علاقه مند بودند و برای عالمان، دانشمندان و ادیبان، ارزش و احترام فراوانی قائل می شدند.

۱۲- کدام وزیران سامانی در شمار عالمان و ادیبان نامدار قرار داشتند؟ خاندان چیهائی و خاندان پلعمی (وزیران سامانیان).

۱۳- شاعران معروف دوره ی سامانی چه نام داشتند؟ رودکی پدر شعر فارسی و فردوسی.

۱۴- کدام آرامگاه ها جلوه ی شکوهمند میراث معماری ایرانی - اسلامی به شمار می روند؟ آرامگاه امیر اسماعیل سامانی در بخارا و آرامگاه قاپوس و شمشگیر در کُند قاپوس

- *- بنیانگذار سلسله طاهریان ..... به فرمان مأمون به حکومت خراسان منصوب شد. (طاهر ذوالیمینین)
- *- موسس سلسله سامانیان ..... با تأیید خلیفه عباسی به حکومت رسید. (امیر اسماعیل سامانی)
- *- موسس سلسله ی صفاریان ..... با پشتیبانی مردم سیستان به خصوص گروه ..... به قدرت رسید. (یعقوب لیث - عیاران)
- *- آل بویه پیرو مذهب ..... بودند. (شیعه)
- *- مشهورترین فرمانروای آل بویه ..... نام داشت. (عضدالدوله)
- *- از نخستین جلوه های مهم معماری ایرانی - اسلامی ..... بودند. (مساجد)

علیرضا اسماعیلی

به پایان آمد این دفتر حکایت همچنان باقیست